

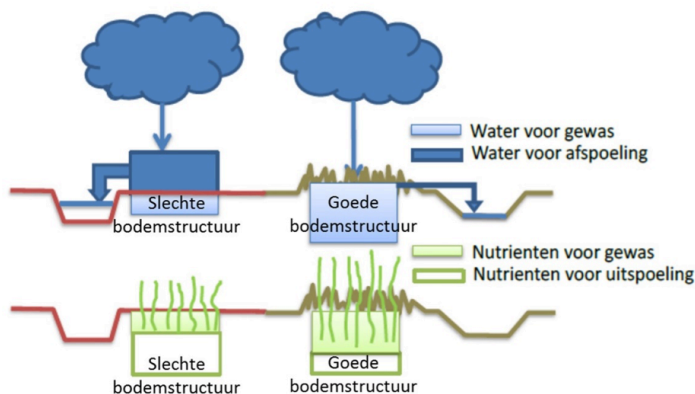
Hoe kunnen we samenwerken aan het verbeteren van de waterkwaliteit?

Deze vraag stond centraal tijdens een gesprek tussen agrarische sector en bestuurders van het Regionaal Bestuurlijk Overleg (RBO) Rijn-West.

Boeren en waterbeheerders werken vanuit een verschillend perspectief. Een boer wil in de eerste plaats boer zijn en boer blijven. Daarvoor neemt hij/zij veel strategische beslissingen, zoals het aanhouden of wegdoen van een koe, pachten van een stuk land of uitrijden van mest. Vaak in zijn eentje, soms na advies van erfbetreders zoals de loonwerker of de veevoedadviseur. De bedoeling is boer zijn en boer blijven. Een waterschap neemt strategische beslissingen na een politiek proces waarin gestreefd wordt naar consensus. Met de bedoeling landbouw, natuur en wonen zo goed mogelijk te faciliteren tegen een betaalbaar tarief. De buitenwereld wordt soms wel en soms niet toegelaten. Het interne proces is leidend.

Boer en waterbeheerder hebben dus te maken met twee systemen die een andere bedoeling hebben en compleet anders werken. Wat bindt deze twee verschillende werelden? Een gemeenschappelijke ambitie en heldere principes, zo bleek tijdens een gesprek tussen een aantal bestuurders van waterschappen uit het RBO Rijn-West en vertegenwoordigers van LTO, KAVB en Agrarische Natuurvereniging Water, Land en Dijken. Het gesprek leidde tot een verslag met een aantal gemeenschappelijke uitgangspunten en aanpak. Deze zijn op 15 maart 2017 door het RBO Rijn-West onderschreven.

Gedeelde waarden leiden tot een gemeenschappelijk belang. Boer en waterbeheerder werken samen aan schoon en voldoende water voor mens, vee, gewassen en natuur. Niet voor 'Brussel' maar voor onszelf. Een goede bodem- en waterkwaliteit, continuïteit in de bedrijfsvoering, behoud van derogatie en voorkomen van ingebrekestelling zijn van belang voor boer én waterbeheer. Daarbij verbindt de bodem het waterbelang en het bedrijfsbelang. Een gezonde bodem levert hogere opbrengsten bij dezelfde bemesting en dat is ook goed voor waterkwaliteit.

Dat gemeenschappelijke belang gaan RBO en agrarische organisaties realiseren door goed bodembeheer en goede landbouwpraktijk centraal te zetten in de aanpak, in het bloembollengebied, de veenweiden en de diepe polders. We zetten daarbij in op 5 soorten maatregelen: kringlooplandbouw, goed bodembeheer, erfafspoeling, regelbare drainage en duurzaam sloot- en slootkantbeheer. We gaan actief werken aan het vergroten van het bereik van deze maatregelen.

RBO en agrarische organisaties hebben elkaar nodig. Dat hebben zij helder uitgesproken tijdens het gesprek. We zijn van elkaar afhankelijk en deze wederzijdse afhankelijkheid geven we vorm in een aantal principes:

- A. Je bent verantwoordelijk voor wat je kunt beïnvloeden. De agrarische sector kan niet verantwoordelijk worden gehouden voor de kwaliteit van waterlichamen, wél voor zijn aandeel in de nutriënten-emissies naar dat water. Waterschappen zijn de meest geijkte partij om de bronnen van nutriënten per waterlichaam in kaart te brengen. Zo hebben ook andere partijen hun eigen rol.
- B. We blijven elkaar bevragen: wat heb je van mij nodig? Het is zinvoller om elkaar positief te benaderen dan met het vingertje naar elkaar te blijven wijzen.
- C. We sluiten aan bij de intrinsieke motivatie van boeren en organiseren de uitvoering dicht bij de mensen.
- D. We verankeren onze aanpak waar bestuurs- en uitvoeringskracht ligt, namelijk bij de afzonderlijke waterschappen, de agrarische sector en provincies.
- E. Het achterblijven van sommigen belemmert ons niet om zelf nog een extra stap te zetten. Onze 'coalitie van bereidwilligen' spant zich in vanuit het principe: je bent verantwoordelijk voor wat je kunt beïnvloeden.
- F. Het RBO Rijn-West zorgt voor afstemming van nationaal en regionaal beleid, bewaakt de gezamenlijke strategie en adresseert bestuurlijke dilemma's.

Dat leidt tot een gemeenschappelijke aanpak met als hoofdpunten:

- samenwerken vanuit gemeenschappelijk belang en gedeelde principes,
- vergroten van het aantal boeren dat deelneemt aan het DAW,
- vergroten van het bereik van maatregelen,
- zichtbaar maken van waterkwaliteit (monitoring dichtbij de boer), van bronnen van nutriënten, projecten, maatregelen en van resultaten.

Meer concreet betekent de gemeenschappelijke aanpak:

- We organiseren goed bestuurlijk overleg tussen het RBO en de landbouwsector om de aanpak in goede banen te leiden.
- We organiseren de uitvoering van het Deltaplan Agrarisch Waterbeheer (DAW) effectief. LTO trekt het DAW én zorgt voor draagvlak en werving bij agrariërs. Het doel is nadrukkelijk dat meer boeren aan het DAW gaan deelnemen. Hiervoor formuleren we een gezamenlijke ambitie, bijvoorbeeld 30% van de boeren neemt in 2020 een of meer DAW-maatregelen.
- Waterschappen brengen de waterkwaliteit, de bronnen en de effecten van maatregelen in beeld: samen meten is samen weten.
- Provincies zorgen voor adequate (co-)financiering via POP3
- We zoeken naar synergie met andere partijen met eigen duurzaamheids- programma's (zuivelsector) of intermediairs zoals Agrarische Natuurverenigingen, ketenpartijen en erfbetreders.
- We maken snel duidelijk in welke gebieden meer inzet nodig is om doelen te halen, waar uitstel mogelijk is en waar doelen kunnen worden aangepast.
- We werken de aanpak uit in regionale uitvoeringsprogramma's waarin regionaal maatwerk en goede landbouwpraktijk centraal staan.

De bestuurders van LTO, KAVB, agrarische natuurverenigingen* en de bestuurders in het RBO (waterschappen, provincies en anderen) committeren zich aan deze visie en ambitie en dragen die actief uit.